

Олена Тарасова,
старший викладач предметно-циклової
комісії «хореографічних дисциплін»
КЗ «Мелітопольське училище культури»
Запорізької обласної ради

ВИКОРИСТАННЯ СТИЛІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОКАХ ХОРЕОГРАФІЇ ДЛЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Педагогічна діяльність – вид діяльності, змістом якої є навчання, виховання, освіта і розвиток підростаючого покоління. Завдання вчителя – якнайглибше зрозуміти учня, задовольнити його запити, допомогти у становленні особистості.

Професія вчителя є однією з найдавніших. Перші школи виникли в країнах Давнього Сходу у період рабовласницького суспільства. Державним службовцем учитель став у Давньому Римі. У Середні віки вчителями були, як правило, духовні особи. Обов'язки вчителів у Київській Русі збігалися з обов'язками батьків. Підготовка сучасного вчителя в Україні здійснюється у педагогічних університетах, інститутах, коледжах, училищах.

Педагогічна діяльність, як і будь-яка інша, характеризується певним стилем. Процес формування стилів складний, багатогранний.

Стиль педагогічної діяльності – стійка індивідуально-специфічна система психологічних засобів, прийомів, навичок, методів і способів здійснення педагогічної діяльності. Залежно від індивідуально-психологічних якостей педагога відокремлюють такі стилі діяльності:

1. Демократичний стиль. За такого стилю педагогічної діяльності вчитель розглядає учня, як рівноправного партнера у спілкуванні.

Педагог залучає учнів до прийняття рішень, бере до уваги їхні думки, заохочує самостійність рішень, зважає не лише на успішність, а й на особистісні якості вихованців.

Методами впливу є спонукання до дії, порада, прохання. Учні при цьому завжди спокійні, задоволені своєю роботою, впевнені в собі.

Педагоги-демократи багато працюють над собою, своїми психологічними вміннями. Їх характеризує висока професійна стійкість, задоволеність своєю професією.

2. Авторитарний стиль. Учитель, який є носієм цього стилю, вбачає в учневі об'єкт педагогічного впливу, а не рівноправного партнера. Він одноосібно приймає рішення, встановлює жорсткий контроль за виконанням завдань, не обґрунтовує своїх дій перед вихованцями. Унаслідок цього учні стають пасивними, знижується їх самооцінка, що спричинює агресивність, їхні сили спрямовані на психологічний захист, а не на засвоєння знань.

Основними методами впливу авторитарних учителів є наказ, повчання. Вони не задоволені професією, їм властива професійна нестійкість.

3. *Ліберальний стиль.* Учитель із таким стилем роботи уникає ситуацій прийняття рішень, передає ініціативу учням і колегам. Організацію і контроль діяльності учнів здійснює безсистемно, йому властиві нерішучість, вагання. У класі це зумовлює нестійкий мікроклімат, приховані конфлікти.

4. *Дружність і захопленість спільною справою.* Два стилі спілкування, що тісно пов'язані між собою. Захопленість спільною справою – джерело дружності, помножене на зацікавленість роботою. Цей стиль спілкування розглядається як передумова успішної спільної навчально-виховної діяльності. Головними його ознаками є любов до справи, співпереживання щодо спільної діяльності.

5. *Спілкування-загравання* пов'язане з невмінням педагога організувати продуктивне спілкування. Воно виникає в результаті нерозуміння педагогом відповідальних педагогічних задач, що стоять перед ним, страху спілкування з класом й одночасно бажання налагодити контакт з учнями, а також відсутності навичок спілкування.

6. *Спілкування-дистанція:* дистанція виступає показником провідної ролі педагога, базується на його авторитеті, але вона повинна впливати із загальної логіки відносин учня й педагога, а не диктуватись учителем, як основа взаємин. Спілкування-дистанція певною мірою є перехідним етапом до такої негативної форми спілкування, як спілкування-залякування.

7. *Спілкування-залякування:* цей стиль пов'язаний із невмінням організувати продуктивне спілкування на основі захопленістю спільною справою.

8. *Підтримуючий:* є терплячим до людей, людиною, яка природжена надихати, це робить його ідеальною персоною, до якої звертаються за допомогою. Цінується як знавець правил і традицій, а також за приділення особливої уваги в залученні людей до прийняття рішень.

Безперечно, професійний рівень підготовки, особливості характеру й темпераменту педагога, істотно впливають на стиль його спілкування. Але, попри все, слід пам'ятати, що найкращими помічниками, які допоможуть кожному знайти свій власний стиль спілкування зі своїми учнями, є життєвий досвід, моральні цінності та особисті погляди.

Запорукою продуктивного стилю спілкування педагога є його спрямованість на дитину, захопленість своєю справою, професійне володіння організаторською технікою, делікатність у стосунках.

У своїй роботі з дітьми молодшого шкільного віку я використовую різні стилі педагогічної діяльності:

Треба віддати належне *демократичному стилю спілкування.*

Головне завдання творчого процесу – викликати інтерес до хореографічного мистецтва, зацікавити працювати в колективі.

При демократичному стилі педагогічної діяльності у дітей розвивається впевненість у собі, будуються товариські відносини між учасниками.

В організації діяльності колективу вчитель намагається зайняти позицію «першою серед рівних». Учні пропонують продемонструвати свої навички та вміння, але остаточне рішення формулює вчитель.

Дуже важливий стиль в моїй роботі з дітьми – *спілкування на основі захопленості спільною творчою діяльністю*.

В основі цього стилю – єдність високого професіоналізму педагога та його етичних установок. Адже, захопленість спільним з учнями творчим пошуком – результат не тільки комунікативної діяльності вчителя, але більшою мірою його ставлення до педагогічної діяльності в цілому. Такий стиль спілкування відрізняв В. Сухомлинського. Захопленість спільною справою – джерело дружності. А. Макаренко стверджував, що педагог, з одного боку, повинен бути старшим товаришем і наставником, а з іншого – співучасником спільної діяльності.

На заняттях з хореографії я пропоную дітям виконати образи різних героїв з мультиплікаційних фільмів, казок, легенд. Цей процес спільної творчої атмосфери зближує викладача і учнів, і надихає на успішне виконання нових творчих завдань.

Абсолютно неприпустимо, щоб педагоги в присутності вихованців були похмурими, дратівливими, крикливими. Важливо мати доброзичливий, дружній настрій при роботі з дітьми.

Використовую в своїй роботі з дітьми і стиль спілкування-дистанція. У взаємодії педагога з учнями повинна бути дистанція. Але й тут потрібно знати міру. У вчителів, які не можуть налагодити стосунки з дітьми значна частина учнів через три-чотири місяці починає виявляти байдужість до занять з хореографії, небажання відвідувати їх.

Виникнення та успішний розвиток міжособистісного спілкування можливий тільки тоді, коли між його учасниками існує взаєморозуміння.

Те, як учитель та учні сприймають і розуміють один одного, впливає на процес спілкування та відносини, які складаються між ними. Найважливішу роль у цьому процесі відіграє професіоналізм учителя та навчальна атмосфера, яку вчитель створює на своїх уроках та поза ними. Усе це тісно пов'язано з характером та стилем взаємовідносин учителя і учня та їхнім безпосереднім спілкуванням. Крикливий та роздратований учитель, що не бажає чи не може себе стримувати, негативно впливає на психічне самопочуття та працездатність дітей, викликає в них невпевненість в собі, страх і почуття незахищеності.

Учитель має бути активним учасником створення психологічного мікроклімату колективу. Діти повинні побачити, що вчитель уважний до

учня і добре до нього відноситься. Позитивний емоційний настрій під час занять створює атмосферу творчості, натхнення.

Використовуючи різні стилі педагогічної діяльності в своїй роботі, я створюю *свій індивідуальний стиль*, який дозволяє максимально розкрити творчу індивідуальність особистості, впливає на процес навчання і гармонійний розвиток дитини.

Список використаних джерел

1. Волкова Н. Педагогіка : посібник / Н. Волкова. –К., 2007.